

Biobased- versnellingsdag de rol van de land- en tuinbouw: kansen en voorwaarden

***Kathleen Goense
Algemeen directeur ZLTO***

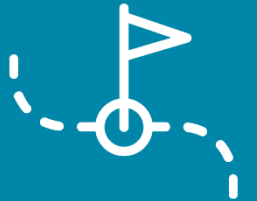
Missie

Boeren en tuinders hebben een sleutelrol in de samenleving en dragen bij aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken van vandaag en morgen.

Visie

Toonaangevend in creëren én realiseren van perspectief voor haar leden die ondernemen in de groene ruimte door bij te dragen aan de continuïteit van de land- en tuinbouw.

De sleutelrol van boeren en tuinders

- Waarom doet de agrarische sector er toe?
de agrarische sector als motor van de nieuwe economie

De land- en tuinbouw ontwikkelt zich continue – ook daar waar de markt naar vraagt en voor betaalt.

Zo komt er stap voor stap een duurzamere meer circulaire economie en zijn er al nieuwe vormen van landbouw, naast productie van gezond, vers voedsel en fijn groen

Biobased teelten leveren grondstoffen voor bouwmaterialen, bioplastics en andere toepassingen, en dragen bij aan klimaatdoelen. ZLTO ziet kansen, maar er zijn ook spreekwoordelijke beren op de weg.

Een robuust beleid dat boeren perspectief biedt vraagt een:

- Solide eerlijk verdienmodel als basis
- Goed georganiseerde keten
- Lange termijn commitment
- Integratie in het klimaat- en milieubeleid

Nieuwe kansrijke verdienmodellen voor boer en tuinder

- **Teelt van gewassen:** Hennep, miscanthus, vlas
- **Valorisatie van reststromen:** Stro, bietenblad, mest
- **Lokale bioraffinage en coöperaties**

Voorwaarde 1 – eerlijk verdienenmodel

Wat is nodig voor doorbraak biobased teelten?

- **Zekerheid van afzet:** Contractteelt & langetermijnafspraken met afnemers
- **Eerlijke prijs:** Vergoeding die opweegt tegen traditionele teelten, inclusief risicocompensatie
- **Financiering:** Toegang tot aanjaagsubsidies, leningen en investeringsfondsen

Voorwaarde 2 – kennis en techniek

Wat moet agronomisch kloppen?

- **Bodem & klimaat:** Niet elk gewas is overal rendabel
- **Kennis & begeleiding:** Ondersteuning bij nieuwe teelten en verwerking
- **Machines & infrastructuur:** Oogst- en verwerkingsapparatuur, opslag en distributie

Voorwaarde 3 – organisatie

Wat is nodig in de keten?

- Samenwerking agrariërs, verwerkers en afnemers voor schaalvoordelen
- Kennisontwikkeling en kennisdeling
- Waardecreatie in de hele keten
- Logistiek en verwerking dicht bij de boer
- Certificering en traceerbaarheid voor markttoegang en vertrouwen.

Voorwaarde 4 – beleid

Wat is nodig vanuit de overheid?

Ondersteuning: Stimuleringsregelingen, fiscale voordelen en experimenteerruimte, 'learning by doing'

Ruimtelijke ordening: Ruimte voor teelt en verwerking binnen omgevingsplannen, heldere communicatie

Onderwijs en kennisdeling: Praktijknetwerken, demo-projecten en opleidingen

Voorwaarde 5 - maatschappelijk

Wat is nodig in de samenleving?

Draagvlak: Vraag naar duurzame producten stimuleren en waarde van agrariërs benadrukken

Imago en storytelling: Agrariërs als producenten van groene grondstoffen – de boer bouwt

Regionale identiteit: Biobased teelten als onderdeel van streekontwikkeling

Zo duwen we het schip van de wal

- Subsidies en financiële prikkels voor duurzame productie
- Verplicht aandeel biobased materialen in de bouw (zeker 25% in 2030)
- Ketensamenwerking stimuleren en ondersteunen
- Praktijkgericht onderzoek en innovatie
- Consistente langetermijnvisie
- Een mentaliteit van 'wat als' i.p.v. 'ja maar'

Conclusie

De landbouw wil graag bijdragen aan de biobased transitie en ziet de kansen.

Maar dit kan alleen als de voorwaarden goed geregeld zijn:

*een eerlijk verdienmodel voor boer
goed georganiseerde ketens,
langetermijnbeleid en erkenning in klimaatbeleid.
behoud landbouwgrond*

Door bovenstaande beleidsaanbevelingen waar te maken, wordt biobased niet alleen een verhaal van de bouw en de chemie, maar ook van de boer.